

AVARTÜZEK

2012

HARANGHY GÉZA

KARÁCSONYÉJ

Porát széthintve tompán az éj
lehull a csend s csillagtengerén
mint pillanat fut az idő
fut ezer év
szél száll szerte kavarog
porhót zilálva
friss havat hint betakar
ezer év nyomába
hirtelen harang szól
távolról messze:
új remény született!
új világ lesz-e?

GONDOLAT

...mert fáj a bántás,
az élc;
és fáj a közöny,
de kell az aggódás,
a szó, ha szép –
és néha egy könny!

VANNAK VIDÉKEK

VÁLTOZAT KÁNYÁDI SÁNDOR VERSÉRE

vannak vidékek hol Krisztus
arcán a kín erőt ad a hitnek
ahol szívben terem még a szó
ahol ember minden ember
s az élet embernek való
vannak vidékek
hol nevetve kél a Nap
és sosem sír az este
kacag ha kong a vén harang
a holnapra szívárványt festve
takar a takaró
vannak vidékek
hol köt a le sem írt szó
hit becsület haza
s ki él benne bízik
az első szótól az utolsó szívig
hisz atyái földje az
s nem kényszerül hálátlan
ellökni már mint cifra nőt
unt szeretőt a hazát

*„vannak vidékek gyönyörű
tájak ahol a keserű
számban édessé ízesül
vannak vidékek legbelül”*

*Részlet Kányádi Sándor-tól

ELMEGY A RÉGI (2012)

Most elmegy a régi, egy elhasznált Ó Év,
de jön majd egy újabb, egy csillogóbb új fény.
Egy Új Év, egy tágabb, egy új-tüzű hajnal –.
Most köszöntsük együtt egy szomorú dallal –,
mert minden mi régi, csak emlék lesz, noha,
rég szívével lépünk majd tova.

Egy új dobbanással újra csak megyünk.
Hiszünk az újban! Tán' hisszük, hogy megyünk –
Új dobbanások rávezetnek arra,
hogy remények nélkül hittünk szavakba'!
Mi folyton csak hiszünk, mindig remélünk;
megvívott harcaink! Újra cserélünk!

SZÜLETTÜNK... ÉS ÉVEK SZÜLETNEK

Születtünk, mint minden
e világon:
hegyek és völgyek
egy virág az ágon
egy cseppnyi gyöngyszem
csillogó harmat
békét keresve
csendet nyugalmat
szikrázó napot
tüzet a nyárba'
ölelő hullámot édes ringatásba'
simító szelet gondok szürke padján
sosem múló szépet
álmok legszebb napján –

napra napok jönnek
születnek az évek
az idő ma kincs
és csupa ígéret

Szemem le nem veszem
sosem a máról
könnyem nem pergetem
mi volt elmúlt
s az már történelem –

nézd futnak az évek
az idő még kincs
és csupa ígéret

VERECKE EMLÉKÉRE

...még előttünk lebeg harcaidnak tűzvilága,
pusztákon dübörgő fényes zivatarok,
harcodnak nem volt sem ellene, sem párja,
Te tisztos nagy úr, ma csöppnyi magyarok –

mint festi át múltad az idő,
szilánkid rozsdá marja szét,
határon innen, s határon túl
már nem adja böles áldását az Ég.

Kívül-belül sem magyar, sem tót, sem cigány,
ki sorsát keresni bár merre néz –,
már meghaladta rég őt a Világ!
Isten! Fogadd szívedbe,
a Magyar! A Hazát!

...ezer év volt: s tán, ' még annyi lesz!
Telik a sorstól s nem veszejt könnyen el,
jöjjön majd bármi és bármi lesz,
ne érjen el a vég, ne láthasd soha azt:
azt a kint, azt a jajt!
jeltelen sírokba temetik a magyart –

AUGUSZTUSI EST A PARTON

A csend mindent belep.
Tűnődni van idő,
a Nap amoda lent,

lassan leszáll az est,
ki megtette dolgát
nyugovóra ment.

Pihen a víz, alvó csónakok,
szomorú ferde fák,
hulló csillagok.

REGGEL

Rám süt a Nap,
már táncol a fény.
Ébred a zaj
az utca kövén.
Motorok járnak
egy ajtó csappan,
teker az újságos
újsággal rakottan.
Színes és fekete
mindenféle lapok.
Benne az életünk.
Jó napot!

FALUSI ANZIX

oly lágyan leng a szél
és mily hűvös a lomb a gang
halkan susog a levél
egy gyík oson a lompos fű alatt
játszik az égen a felhő
magasan száll délre fut
megáll a Nap egyre néz
egy felhőt lát a kék tavon
zizzen a lomb egy ág
tán' letört a törzsiből
messziről szól egy harang
egy gyerek leszáll a bicikliről
bezár a kisbolt
azt hiszem dél van
a szomszéd meg kiabál
valami füstöl a fazékban

majd újra a csend
a Nap delelőre tér
a kutya a hűvösbe húz
már nem ugat semmiért

vörös szemét a Nap
még nagyobbra nyitja
majd zord felhőt ráncol az ég
dörren villámaint szítja
egy gyorsat táncol a szél
a por fut szerte szét
már esik is csak ne jég
az ám a mindenét!

TAVASZ

A kertbe mentem délelőtt,
már ott találtam a tavaszt.
Rügyet bontott a barack,
a nárcisz és jácint is bimbót bontogat.
Tulipánok sorban bújnak ki a földből,
zümmögő bogarak szállnak a Nap felé,
a kövér földi pók is előjött gödréből,
zöldellő pázsiton megyünk a nyár elé.

TAVASZI OFFENZÍVA

Oda a sivár, a zord, a kevély
feladta harcát fáradtan a tél.
Új idők járnak!
Már partra szállt a tavasz!
Fekete föld sejlik a
fehér hó alatt.
Kéken feszül az ég,
fényesen jár a Nap,
lebben az enyhe szél
fényt rajzol s árnyakat
míg bólíngatnak a fák
libbentve kócos lombjukat.
Elfeleedt nárciszok illata száll,
fecskékre vár a gang,
itt jár a tavasz suttogón
az ébredő kertek alatt.

MAGAMRÓL, CSENDESEN

Gondolatom a csendes éj.
Egy múltó varázs;
álmodó hangulat,
szavam a szenvedély,
kérő hang –
csendben elmúló pillanat.

Ébredő hajnal,
ártatlan napfény,
távolba vesző végtelen –
ez, amit látok
ez, amit érzek!
A suttogó álmok az életem.

Itt van Honom!
Itt élem sorsom –
csendes éveim védtelen,
itt vár a dal,
az égi tenger,
itt bolyongok
csillagok között
fénytelen.

EGY KÉRÉS A HALÁLHOZ

Szívembe szúrd a kést!
Ne tégy kárt lelkemben!
Csak adj még egy kis időt
itt a közeledben!

ARANY JÁNOSRA EMLÉKEZVE

Mikor megszülettek
a csendbe zárt Ószikék
már alkonyba borult
a régi kék őszi ég.
Nem lengett lomb,
kietlen lett a táj,
és sírt a dal az őszi kék után.

LÁTHATATLAN LEVELEK

Hallottam, hogy hullnak
az őszi levelek.
Szobám falán átbújt a csend.
Hallottam az őszi kertet,
s, hogy az eső lassan elered.

Tompán hullt le az est,
csak csendben sírt a szél,
lustán ütött az óra,
így jött el hosszan az éj.

Hallgattam, hallgattam a csendet,
tudtam, múlik az idő,
tudtam, hogy örök,
s csodáltam a rendet.

FIXUS AUGUSTUS

AUGUSZTUSI MOZDULATLANSÁGBAN

(Rendhagyó névnapi köszöntő)

...már csillagfények szűrik az esti csendet
mögöttük lopva ott bujkál az éj s
egy régmúlt álmos emlék lopja el
csendben, szívemből a fényt;
köröttem, mégis, fel-felfénylő csillagok –,
mind-mind tettere kész,

tűnj hát ostoba idő!

szívemnek ne légy alkonya,
várhat még tengernyi fény s
az éjnek legszebb csillaga –
augusztusi illat: tűnődő nyáridő;
falevél az ágról, csillag az égről, most
mind szívemre hull –, hull és meggyötör

Dr. Spissák Lajos barátomnak 2012. augusztus 21

A MI LAJOSUNK

A mi Lajosunk fizikus,
s azt hinné a laikus,
hogy ez igen praktikus:
mert az idő, tér és tömeg
kérdését csak Ő érti meg.

Hol az idő pénz,
s a tér csak félig készen,
s hajthatatlan a tömeg,
bár, így sincs nyerőben!

És ott van még az édes vonzás,
az ellentétes pólus:
húz a fej a vajhoz,
tudja minden mókus.

De, mit tehet a fizikus?
Távcsövével kémlel:
messzi égen, idegenben
talál tiszta fényre!

Neve napján köszöntsük hát,
térben és időben!
Nehogy nálunk vesszen el
ebben a tömegben!

SZIGET

Talán a vaníliás sütemények és a frissen gőzölgő kávé csábítóillata, vagy talán a meghittén beszélgető kiművelt fők, és a magányosan elmélyült; cigarettázó, olvasó, jegyzetelő és még sorolhatnám tovább hányféle típusú ember a meghatározója a kávéház vonzásának. Ami tény: itt otthon érezheted magad. Ilyesféle elképzelésünk volt akkortájt. Tizenhat évesek voltunk. Nem is kávéház volt az, amely akkor nyílt a város főterén, hanem egy színvonalas presszó, kávéházi ötvözetel. Úgy terveztük itt majd hetente összeülünk és megvitatjuk a Világ dolgait. A rendszeres megjelenéssel és egy állandójellegű asztallal kívántuk magunkra vonni a figyelmet, a természetesen nagyon elegáns megjelenésen kívül. Mindég ugyan azt fogyasztottuk volna és mindég azonos mennyiséget. A mérték és pontosság azt hiszem fontos szerepet játszott ebben az esetben. Mi sem természetesebb, a pincér névről ismert volna és nagyon udvarias, tisztelettudó viselkedésével hangsúlyt adott volna személyünknek. Hatalmas lehetőségek álltak előttünk. F fiatalok voltunk. Azt hittük formál bennünket a képzelt szabadság. Kortárs dél-amerikai íróktól olvastunk. Németh László műveit kóstolgtattuk. Igaz, a kávéházban talán egyszer sem fordultunk meg együtt, de mégis szép volt az, az elképzelt világ.

Azután sok év telt el. A hatvanas évek stílustalan épülete, amelyben a Mi Kávéházunk is üzemelt, egyszerűben foszladozni kezdett. Mindenhonnan potyogott a vakolat. A rádió hírműsora Vietnammal

kezdődött és Vietnam folyt mindenfelé. Évekig. Ekkor már barátom is Vietnamban volt. Békefenntartó. A kávéházban továbbra is minden este saját zenekar játszott. Modern idők jöttek, és én azt hiszem mindenkinek túl sok volt már a sör. Úgy hittük jól élünk. Legyen olcsó a cigi és a sör. Ez fontos a munkásnak. Ettől húz –, hallottam sokszor, tőlem bölcsőbb emberektől. Talán már akkor keveredtek az eszmék. A levegőben is és belől is. Barátom öngyilkos lett. Főbe lőtte magát. Pedig ő volt az, aki mindég tudta mit akar és miért. Néhányszor ellátogattam a valamikor együtt megfogalmazott kávéházba. Úgy tűnt az üzlet sokkal jobban tűrte az átalakítást, mint mi. Nem roppant bele. Új fényével és a régi pincérrel egészen meghitt volt.

Magunkon gondolkodtam még a gőzölgő kávé t kevergettem. Vajon, ha akkor betartjuk a szavunk és összejövünk heti rendszerességgel, ahogy megbeszéltük; vajon, akkor is így történik minden?

És vajon hányan nem tartották meg a szavuk rajtunk kívül?

És, ha a Világ egy hatalmas kávéház lenne?

...miért is akar az ember csak egy kis szigetet?

SEBÖSTÉNY ÉS A KUVASZOK

A vásárhelyi Ő-zős nyelvjárás tisztöletire

A tavalyi aszályt az idén égy sokkal kögyetlenebb követte. A tanyaudvarába' búsan fonnyattak a gyöngemöggyfák a tikkasztó hőségbe'. A Nap úgy ölelte körbe a szögényös tanyát, mintha az egészbü' aszaatszívát akarna csináni.

Seböstény (Sebestyén) épp a hajnali kapálásbü' ért haza, aminek, aszongya, sömmi, de sömmi haszna sé lössz, ha nem gyün rá ék' kis eső! Mán a legelű is tejjesen kiégött. Embör itt mán mög nem marad, sé jószág! Sömmi. – asztán elekatt mondanivalójába, mer két idegön, városiembör, biciklizött a poros dűlön a bejáró felé. Azok mög, féve, a nétán, szabadon lövő kutyáktú', mán messzirú' köszöngettek.

- Aggyon Isten! Aggyon Isten!

Seböstény gyanúsan méricskélte a két városi embört mögindúva a bejáró felé, majd kölletlenül kibökte ű is.- Aggyon Isten! - de közbe' mán kérdözött is –, no, osztán, kentök hunnan gyüttek? - nézögette rosszallóan a hívatlan vendégöket.

- Hát, mink a tanácstú', monták az idegönök éccörre.

- Osztán mit akarnak éntülem?

- Mink, sömmit, csak a tanács, az adó...hiszön tuggya aszt kend épp olyan jón, mint mink-, dörmögték ketten is.

- Aha! - mordult föl a gazda -, há azé' tu'hattam vóna, hogy kentök végrehajtók, mán a szömük állásábü' is! Mé' is nem engettem el a kutyákat! – korholta magát -, maj' kis idő múttán hozzátötte még –. Hát akko' csak

ádogájjunk itten kívü', nincs neköm még égy széköm sé!
Sé sömmim! Mán még assé!

A két idegön mög csak ádogát a kapirgáló tyúkok köszt,
majd az égyyik, mögúnva az ácsorgást, nekibátorodva
mögszóalt.

- Úgytom, magának van főggye?!

Van é?! – horkant föl Seböstény – Van é...? Hát
vót...vót...

- Asztán hun van? Hova tötte?! – kérdözött rá szigorúan a
hivatalosembör.

- Hun van, hun van? Hova töttem?... Há' betapasztottam
vele az üs'házat – vágta rá hirtelenharaggal, maj'
tekintetibű' villámokat szórva folytatta – mönnyenek
innét Isten hírive', míg szépen vagyunk – és elindút,
hogy szabaggyára engeggye a nagy fehér kuvaszt.

Így esött, hogy abba az aszályos esztendőbe' a
környező tanyákba' csupa kuvasz, vagy kuvasz-keverék
kutya születött.